

ELS NOSTRES CLÀSSICS

TEXTS EN LLENGUA CATALANA,
DELS ORÍGENS AL 1800

Col·lecció fundada i dirigida del 1924 al 1985
per JOSEP MARIA DE CASACUBERTA I ROGER

Director: AMADEU-J. SOBERANAS I LLEÓ

Col·lecció guardonada amb la Creu de Sant Jordi l'any 1997

FUNDACIÓ JAUME I
BARCELONA

AUSIÀS MARCH

POESIES

A CURA DE
PERE BOHIGAS

EDICIÓ REVISADA PER
AMADEU-J. SOBERANAS
I NOEMÍ ESPINÀS

PRÒLEG DE
LOLA BADIA

EDITORIAL BARCINO, 2000
BARCELONA, Montseny, 9

LXXXVI

Si'm demanau lo greu turment que pas,
 és pas tan fort quem lleva-l dir què passe,
 y és d'admirar, passant, com no'm trespasse
 ingratut, portant-me'l contrapàs.

May retrauré de vostr'amor un pas,
 puix en seguir a vós, honesta, madre;
 y si rahó me fa contrast, desnedre,
 y és-me lo món, sens vós, present escàs.
 Passe, penant, un riu de mort lo dia,
 y en ser per vós, me dol fer curta via.

Manuscrits i edicions: DEKódé. Text de D.
 1. E: gran. — 1. E: not.

1-4. Amb rims derivatius. "Si la us [un dels mots] se deschen del altre per intermamen o per ajustamen d'una letra o d'una sillaba o de moras sillabas, adonx son dig rim derivatiu" (*L'ey d'amor*, l. 386; citat per Pagès, *Comment*, 92). En aquests versos hi ha també el joc de paraules *pas* (v. 2) i *contrapàs* (v. 4). Al timent del poeta és oposada la *ingratitud* de la dama; si aquell deu el *pas*, aquesta deu el *contrapàs*.

6-7. Al·lusió a la puresa o a la sensualitat de l'amor de la dama. En el primer cas el poeta *média* ('prospeta'; Dicc. *Agudó*); en el segon *desmedra*.

9. *riu de mort*: aquesta bella metàfora pot ésser un record de l'Aguetoni, el riu dels morts dels antics Pagès (*Auzias*, 259) posa aquest veu entre les possibles influències dantesques d'antich Auzias March; vegeu *supra*, 28 i nota 4.

LXXXI

1 Axí com cell qui's veu prop de la mort,
 corrent mal temps, perillant en la mar,
 e veu lo loch on se pot restatrar
 e no y ateny per sa malvada sort,
 ne pren a me, qui vaig affanys passant,
 e veig a vós bastant mos mals delir.
 Desesperat de mos desigs complir,
 iré pel món vostre ergull recitant.

Manuscrits i edicions: ARDETEFG KMNódé. E', E' equivalents a primera i segona còpia d'E.
 1. B: Com es aquell.

JOANOT MARTORELL

868.91

MAR

2 tirs

TIRANT LO BLANC

I ALTRES ESCRITS

Edició a cura

de

MARTÍ DE RIQUER

amb introducció i bibliografia actualitzades

Don de : Just Ramon Llull

Le : 2003

EDITORIAL ARIEL, S. A.

TIRANT A L'IMPERI GREC

697

Capítol CCXXXI

Com Plaerdemavida posà a Tirant en lo llit de la Princesa.

—L'esperança que tinc del vostre propi delit m'obliga a servir-vos, encara que conega que passe los límits la grana de ma culpa, emperò augmenta en mi l'ús de raó, coeixent sou mereixedor de tal premi. E perquè conegau ma benivolença, quant és lo desig que tinc de servir e honrar la senyoria vostra, en l'hora que l'Emperador volrà separ, vostra mercè trobar-se deïxe, lleixant a part los fots pensaments, car jo us promet de posar-vos en lo rehet de ma senyora, i en la reposada nit pervenen los solats a les persones enamorades, ab doble poder combatent a la sollicitud tenebrosa, on augmentarà vostre delit.

E estant en aquestes raons, l'Emperador, qui sabé que Tirant era a la cambra de la Duquessa, trames per ell e torbaren-lo de ses raons.

Com Tirant fon ab l'Emperador en lo consell, parlaren molt de la guerra e de les coses necessàries en aquella; e

ENS LETTRES ET

ja en aquella hora tots anaven vestits del que es pertanyia a guerra.

Com fon nit escura, Tirant vingué a la cambra de la Duquessa; e com l'Emperador sopava ab les dames, Plaerdemavida entrà per la cambra molt alegre e pres a Tirant per la mà e portà'l-se'n, lo qual anava vestit ab gipó de set carnès, ab manto abrigat e ab una espasa en la mà. E Plaerdemavida lo posà dins lo retret. E havia-hi una gran caixa ab un forat que hi havien fet perquè pogués alendar. Lo bany que allí tenien aparellat estava davant la caixa. Aprés que hagueren sopat, les dames dansaren ab los galants cavallers, e com veren que Tirant no hi era lleixaren-se de dansar, e l'Emperador se retragué en la sua cambra, e les donzelles se n'anaren e deixaren a la Princesa dins en lo seu retret, en aquell on Tirant estava, sola ab aquelles qui la tenien de servir. Plaerdemavida, en excusa de traure un drap de lli prim per al bany, obrí la caixa e deixà-la un poc oberta e posà roba dessus perquè ninguna de les altres no ho vessen. La Princesa se començà a despullar, e Plaerdemavida li parà lo siti que venia en dret que Tirant la podia molt ben veure. E com ella feu tota nua, Plaerdemavida pres una candela encesa per fer plaer a Tirant: mirava-li tota la sua persona e tot quant havia filat e deia-li:

—A la fe, senyora, si Tirant fos aci, si us tocava ab les sues mans així com jo faç, jo pens que ell ho estimaria més que si el felen senyor del realme de França.

—No cregues tu això —dix la Princesa—, que més estimaria ell ésser rei que no tocar-me així com tu fas.

—Oh Tirant senyor, e on sou vós ara? ¿Com no sou aci prop perquè poguéssu veure e tocar la cosa que més amau en aquest món ni en l'altre? Mira, senyor Tirant, vet aci los cabells de la senyora Princesa; jo els bec en nom de tu, qui est dels cavallers del món lo millor. Vet aci los ulls e la boca: jo la bese per tu. Vet aci les sues cristallines mamelles, que tinc cascuna en sa mà: bese-les per tu: mira com són poquetes, dures, blanques e llises. Mira, Tirant vet aci lo seu ventre, les cuixes e lo secret. ¡Oh trista de mi, que si home fos, aci voldria finir los meus darrers dies! Oh Tirant, on est tu ara? ¿Per què no vénis a mi,

puix tan piadosament te cride? Les mans de Tirant són dignes de tocar aci on jo toque, e altri no, car aquest és boç que no és negú que no se'n volgués ofegar.

Tirant tot açò mirava, e prenia-hi lo major delit del món per la bona gràcia ab què Plaerdemavida ho raonava, e venien-li de grans temptacions de voler eixir de la caixa.

Com hagueren estat així un poc burlant, la Princesa entrà en lo bany e dix a Plaerdemavida que es despullàs e que entràs dins lo bany ab ella.

—No ho faré sinó ab una condició.

—Quina serà? —dix la Princesa.

Respos Plaerdemavida:

—Que comporteu que Tirant estiga una hora en lo nostre llit, e que vós hi siau.

—Calla, que est fol·la! —dix la Princesa.

—Senyora, feu-me tanta de mercè que em digau, si Tirant una nit venia aci, que ninguna de nosaltres no ho sabés, e el trobàsseu al vostre costat, què diriau?

—Què li tenia de dir? —dix la Princesa—. Pregar-lo sia que se n'anàs, e si anar no se'n volia, ans deliberaria de callar que ésser difamada.

—A la mia fe, senyora —dix Plaerdemavida—, així ho faria jo.

E estant en aquestes raons, entrà la Viuda Reposada, e la Princesa la pregà que es banyàs ab ella. La Viuda se despullà tota nua e restà ab calces vermelles e al cap un apell de lli. E encara que ella tenia molt bella persona e ben disposta, emperò les calces vermelles e lo capell al cap la desfavoria tant que patia que fos un diable, e certament qualsevulla dona o donzella qui en tal so la mireu no parà molt lleja per gentil que sia.

Lo bany acabat, portaren a la Princesa la collació, que era d'un parell de perdis ab malvesia de Candia e aprés uns dotzena d'ous ab sucre e ab canyella. Aprés se posà al llit per dormir.

La Viuda anà-se'n en la sua cambra ab les altres donzelles sinó dues qui dormien dins lo retret. Com totes foren dormides, Plaerdemavida llevà's del llit i en camisa tragué a Tirant de la caixa, e secretament lo féu despullar

que neguna no ho sentís. E a Tirant tot lo cor, les mans e los peus li tremolaven.

—Quina cosa és aquesta? —dix Plaerdemavida—. No és home en lo món que sia animós en armes que no sia temerós entre dones. En les batalles no tenguí temor de tots los hòmens del món, e ací tremolau per la vista d'una sola donzella. No temau cosa neguna, que jo seré tostemp ab vós e no me'n partiré.

—Per la fe que dec a Nostre Senyor Déu, jo seria més prest content d'entrar en lliça, en camp clos, a tota ultrança ab deu cavallers, que no cometre semblant acte.

E tostemp ella posant-li esforç e animant-lo, ell esforçà sa calitat. La donzella lo pres per la mà, i ell tot tremolant la seguí e dix:

—Donzella, la mia temor és de vergonya per l'extrem bé que vull a ma senyora. Més estimaria tornar-me'n que anar més avant, com pens que la majestat sua no té semblant negú d'açò: e no és menys, com veurà així gran novitat, tota no s'altere en si, e jo desige ans la mort que la vida que fer ofensa a sa majestat. Adquerir la volria ab amor més que no ab dolor; e com veig que ab tan gran desorde que la granea de ma benvolença, que ab il·lícites pràctiques l'haja de conquistar, lo meu voler ab lo vostre no és conforme. Per Déu e per mercè vos prec, virtuosa donzella, a vós plàcia que ens ne tornem, car jo delibere ans de perdre la cosa que he més amada e lo que tant he desijat, que si faia cosa que en res l'agreuja. Encara me par molt gran càrrec, que ans d'haver errat sia ací vengut que per tal defalt deuria jo ésser fet homeier de la mia persona. E no penseu, donzella, que jo per sola temor ho deixe, mas per l'extrema amor que a sa altesa porta. E com ella serà certa que jo tan prop li sia estat, e que per amor só estat de no enujar-la, en major compte m'ho pendrà d'infinida amor.

Plaerdemavida pres molta ira en les paraules de Tirant, e essent molt malcontenta d'ell, féu principi a paraules de semblant estil.

CAPÍTOL CCXXXII

Reprensió que fa Plaerdemavida a Tirant.

—Vós sou major en cap dels vicis, e primer en orde de les culpes mortals. ¿E som ara en temps de dir moltes rams? E si vós açò no feu, sereu ocasió de fer-me viure en dolorosa vida e abreujar-me los dies. E per testimoni de vostres fíctes e dissimulades paraules, jo parlaré clarament, e seran manifests los vostres mals qui demanen piados enginy, per ço que los qui m'oïran ni ho sabran sien moguts a misericòrdia envers mi, avisant-vos que essent falida en mi l'esperança que ab raons foris, si us recorda, me pregàs al que fugiu ara, tals paraules sembràs, present la Duquessa, que de donzella que és la farieu tornar dona, e sabeu bé que jo no hi doní tarda, mas fui presta, segons experiència mostra, que us he portat en aquesta delitosa tumba, més placent que perillosa, e veig ara que el vostre rebut cor, que per les mies mans vos tinc que haveu de passar, per haver atès ço que d'un cavaller vengut s'ateny. E sobre aquest cas veure vull la fi, e ja só farta d'esperar vostra demanda, e par-me que més vos han aliat paraules que fets, e més cercar que trobar. E per ço com a mi és deguda cosa de fer, vos faç cert que per lo tant esperar ab l'oferta dessús dita, puix vos contenten vanes paraules e dubtau la fi, a grans crits cridaré mostrant a l'Emperador i als altres com per força sou ací entrat. ¡Oh cavaller de poc animo!, ¿temença de donzella vos espanta d'acostar-vos a ella? Oh malaventurat Capità!, ¿ab tan poc esforç estau que em goseu dir semblants paraules? Feu l'esforç! Com l'Emperador vendrà, quina raó empaliada li direu? E jo us faré conèixer, e Déu e lo món coneixerà que haveu parlat mal, i en vós s'ajustarà en aquest cas amor e temor, e record-vos que en aquest cas perdeu vostra honor e fama. Feu lo que us dic, e jo dar-vos he vida segura e us faré portar la corona de l'Imperi grec, car ja és venguda l'hora que no us puc altra cosa dir sinó que aneu prestament a fer aquells honorosos passos d'estar prop de la Princesa,

que us serà en altre compte pres, e feu d'ací avant vostre camí.

Tirant, veent lo parlar obert de Plaerdemavida, ab veu baixa féu principi a un tal parlar.

CAPÍTOL CCXXXIII

Rèplica que fa Tirant a Plaerdemavida.

—Temor de restar ab tal vergonya me tol de guanyar paraís en aquest món e repòs en l'altre, emperò diré lo que em par, que en temps d'adversitat los parents e amics tornen enemics. E lo meu innocent desig no és pus sinó ab amor fer serveis en aquella de qui só e seré tant com la vida m'acompanyarà, e ab aquest article de fe vull viure e morir. E si la tua voluntat ab lo meu desig era concordes, molt ne seria la mia ànima aconsoлада. Totes les coses qui es representen a la mia vista, no és pus sinó temor de vergonya, e és nit escura, car no puc veure lo que desige; per fe hauré a creure que sa majestat sia. En aquest cas jo em despullo la temor e vergonya, e abridge'm d'amor e pietat, per què us prec que anem sens pus tardar, e veja jo aquest cos glorificat: puix llum no hi ha, ab les ulls de la pensa lo veuré.

—Puix ab tants ginyes vos he portat —dix Plaerdemavida— en defensa de ma honor, e delit e profit vostre, restau per aquell qui sou.

E soltà'l de la mà. Com Tirant se véu que Plaerdemavida l'havia deixat, e no sabia on era perquè llum en tota la cambra no havia, e així lo féu estar per espai de mitja hora en camisa e descalç; e tan baix com podia la cridava, e ella lo sentia molt bé e respondre no li volia. Com Plaerdemavida véu que prou l'havia fet refredar, pres-d'u gran pietat, acostà's a ell e dix-li:

—Així castiga hom los qui són poc enamorats! ¿Com podeu vós pensar que dona ni donzella li puga desplaure, vulla's sia de gran o de poca condició, que no sia tostemps desijosa que sia amada? E aquell qui més vics honestes, ço és secretes, de nit o de dia, per finestra, porta o terrat,

hi porà entrar, aquell elles lo tenen per millor. ¿Força que em desplauria a mi que Hipòlit fes semblant! Que, d'una amor que ara li porte, llavors li'n portaria quaranta. E si estar no volia segura, no em desplauria que em prenguésser los cabells, e per força o per grat, rossegant-me per la tundra, me fes callar e fer tot lo que ell volgués. E molt lo n'estimaria més que jo conegués que és home e que no fes així com vós dieu, que no la voldríeu per res descomplaire. E en altres coses la deuen vós honrar, amar e servir; mas, que siau ab ella en una cambra a soles, no li guardeu cortesia en semblant acte. ¿No sabeu vós, com diu lo psalmista, *manus autem*? És la glosa: si adquirir voleu dona o donzella no vullau vergonya ni temor haver; e si ho feu, no us tendran per millor.

—Per la mia fe —dix Tirant—, donzella, vós m'havet donada més notícia de mos defalts que no ha fet jamés ningun confessor per gran mestre en teologia que fos! Prec vos que em porteu prestament al llit de ma senyora.

Plaerdemavida lo hi portà e féu-lo gitar al costat de la Princesa. E les posts del llit no aplegaven a la paret envers lo cap del llit. Com Tirant se fon gitat, dix la donzella que estigués segur e no es mogués fins a tant que ella lo hi digués. E ella se posà al cap del llit estant de peus, e lo seu cap posà entre Tirant e la Princesa, e ella tenia la cara devers la Princesa; e per ço que les mànegues de la camisa l'empedien, despullà-les, e pres la mà de Tirant e posà-la sobre los pits de la Princesa, e aquell tocà-li les manelles, lo ventre e d'allí avall. La Princesa despertà's e dix:

—Val-me Déu, i com est feixuga! Mirau si em pot

deixar dormir.

Dix Plaerdemavida tenint lo cap sobre lo coixí:

—Oh, com sou donzella de mal comport! Eixiu ara del bany e teniu les carns llises e gentils; prenc gran delit en tocar-les.

—Toca on te vulles —dix la Princesa—, e no poses la mà tan avall com fas.

—Dormiu e fareu bé, e deixau-me tocar aquest cos que meu és —dix Plaerdemavida—, que jo só ací en lloc de Tirant. Oh traïdor de Tirant, e on est tu? Que si tenies la mà lla on jo la tinc, e com series content!

E Tirant tenia la mà sobre lo ventre de la Princesa, e Plaerdemavida tenia la sua mà sobre lo cap de Tirant, e com ella conceixia que la Princesa s'adormia, fluixava la mà e llavors Tirant tocava a son plaer; e com ella despertar-se volia, estrenyia lo cap a Tirant i ell estava segur. En aquest deport estigueren per més espai d'una hora, i ell tostamps tocant-la.

Com Plaerdemavida conegué que ella molt bé donà, afuixà del tot la mà a Tirant, i ell volgué temprar de paciència de voler dar fi a son desig, e la Princesa se començà a despertar, e mig adormida dix:

—Què, mala ventura, fas? No em pots lleixar dormir?
—Est tornada folla, que vols temprar lo que és contra a natura?

E no hagué molt estiat, que ella conegué que era més que dona, e no ho volgué consentir e començà a donar grans crits. E Plaerdemavida tancava-li la boca, e dix-li a l'orella perquè neguna de les altres donzelles no ho oïssen:

—Callau, senyora, e no vullau difamar la vostra persona: he gran dubte que no ho senta la senyora Emperadriu; callau, que aquest és lo vostre cavaller, qui per vos se deixarà morir.

—Oh!, malcita sics tu —dix la Princesa—, je no has haguda temor de mi ni vergonya del món! ¡Sens jo saber res, m'has posada en tan gran treball e difamació!

—Ja, senyora, lo mal fet és —dix Plaerdemavida—; dau remei a vós e a mi: e par-me que lo callar és lo més segur e lo que més pot valer en aquests afers.

E Tirant ab baixa veu la suplicava tant com millor podia. Ella, vcent-se en tant estret pas, de l'una part la vencia amor, e de l'altra tenia temor, mas la temor excéllia l'amor e deliberà de callar e no dir res.

Com la Princesa cridà lo primer crit, ho sentí la Viuda Reposada, e hagué plena notícia que la causa del cridar havia fet Plaerdemavida, e que Tirant devia ésser ab ella; pensà que si Tirant passava a la Princesa, que ella no podria complir son desig ab ell. E ja tothom callava, e la Princesa no deia res, sinó que es defenia ab paraules gracioses que la placent batalla no vingues a fi. La Viuda s'assugà al llit e donà un gran crit e dix:

—I què és lo que teniu, filla?

Despertà totes les donzelles ab grans crits e remor, e veng a notícia de l'Emperadriu. Totes se llevaren cuitadament, qui totes nues, qui en camisa, e ab cuitats passos anaren a la porta de la cambra, la qual trobaren molt bé tancada, e a grans crits demanaren llum. E en aquest instant que tocaven a la porta e cercaven llum, Plaerdemavida pres a Tirant per los cabells e apartà'l de lla on volguera finir sa vida e posà'l en lo retret e féu-lo saltar en un terrat que hi havia e donà-li una corda de cànem perquè s'acalàs dins l'hort, e d'allí podia obrir la porta, car ella hi havia ben proveït perquè quan vingues, ans del dia, se'n fos pogut anar eixint per una altra porta. Mas tan gran fon l'avalot e los grans crits que daven les donzelles e la Viuda que no el pogué traure per lo lloc on ella havia pensat, e fon forçat que el tragués per lo terrat, e donà-li la corda llarga, i ella prestament se'n tornà, e tançà la finestra del retret e anà on era sa senyora.

E Tirant donà volta e lligà fort la corda, e ab la pressa que tenia per no ésser vist ni conegut no pensà la corda ni bastava en terra; deixà's anar per la corda avall e fallia-se'n més de dotze alnes que no plegava en terra; fon-li forçat de lleixar-se caure, perquè los braços no li podien sostenir lo cos, e donà tan gran colp en terra que es rompé la cama.

Deixem a Tirant, que està de llarg, gitat en terra, que no es pot moure.

Com Plaerdemavida se'n fon tornada, portaren la llum e totes entraren ab l'Emperadriu, i ella prestament li demanà quin avalot era estat aquell, per quina causa havia cridat.

—Senyora —dix la Princesa—, una gran rata saltà sobre lo meu llit e pujà'm sobre la cara, e espantà'm tan fort que haguí de cridar tan grans crits que fora estava de tot record; e ab l'ungla ha'm arrapada la cara, que si m'hagués encertat en l'ull, quant mal m'haguera fet!

E aquell arrap li havia fet Plaerdemavida com li tancava la boca perquè no cridàs.

L'Emperador se fon llevat, e ab l'espasa en la mà entrà per la cambra de la Princesa, e, sabuda la veritat de la rata, cercà totes les cambres. Emperò la donzella fon discreta:

après que l'Emperadriu fon entrada e parlava ab sa filla, ella saltà en lo terrat e prestament llevà la corda e sentí plànyer a Tirant. Prestament presumí que era caigut, e no dix res e tornà-se'n dins la cambra. E havia tan gran remor per tot lo palau, d'aquells de la guàrdia e dels oficials de la casa, que açò era cosa de gran espant de veure ni de sentir, que si los turcs fossen entrats dins la ciutat no s'hi fera major fet. L'Emperador, qui era home molt sabut, pensà que açò no fos més que rata; fins dins los còrren cercà, e totes les finestres féu obrir; e si la donzella un poc se fos tardada en llevar la corda, l'Emperador l'isguera trobada.

Lo Duc e la Duquessa, qui sabien en aquest fet, com sentiren la remor tan gran, pensaren que Tirant era estat sentit. Pensau lo cor del Duc quin devia estar, que ves a Tirant en tan gran congoixa ésser posat, car pensava que l'haguessen mort o apresonat; armà's prestament, que all tenia les sues armes per ajudar a Tirant, e dient entre si: —Hui perdré tota ma senyoria, puix Tirant és en tal punt.

—¿Què faré jo —dix la Duquessa—, que les mies març no tenen força per vestir-me la camisa?

Com lo Duc fon armat, ixqué de la sua cambra per veure açò què era e per saber on era Tirant; e anant trobà l'Emperador que se'n tornava a la sua cambra, e lo Duc li demanà:

—Què és açò, senyor? ¿Quina novitat tan gran és estada aquesta?

Respòs l'Emperador:

—Les folles de donzelles, qui de no res temoregen. Una rata, segons m'han recitat, és passada sobre la can de ma filla e, segons ella diu, ha-li fet senyal en la gulla. Tornau-vos-ne a dormir, que no us hi cal anar.

Lo Duc tornà-se'n a la sua cambra e recitá-ho a la Duquessa, e prengueren los dos gran consolació com m de Tirant no era estat. Dix llavors lo Duc:

—Per nostra Dona, jo anava ab tal deliber, que si l'Emperador hagués pres a Tirant, que ab aquesta atxa jo haguera mort a l'Emperador e a tots los qui fossen de sa voluntat; e après, Tirant o jo fóra estat emperador.

—Però més val que així sia estat —dix la Duquessa.

Llevà's corrent e anà a la cambra de la Princesa. Com Maeremavida la véu dix-li:

—Senyora, jo us clam mercè que estigau ací e no contau que negú diga mal de Tirant, e jo iré a veure que fa.

Com fon sobre lo terrat, no gosava parlar per ço que no fos oïda de negú, e sentí que ell se planyia fort e deia en forma de semblants paraules.

CAPITOL CCXXXIV

Lamentació que fa Tirant.

—Ab desig de trobar en ma dolor semblant companyia, descomparat ja d'aquest món, davallant en los trists e tenebrosos palaus, però, puix ab multitud de sospirs ja no puc restaurar la mia miserable vida, plau-me lo morir, e lo viure sens tu, senyora Princesa, en extrem m'és odiosa. Mas perquè la causa de la mia mort per a sempre sia palesa, a Déu suplic, puix en ma vida mon delit ha aïes terme, cové que l'ànima abandone lo cos, ¡oh senyor Déu eternal, tu qui est ple de tota misericòrdia, fes-me gràcia que jo mira en los braços d'aquella virtuosíssima Princesa, per ço que la mia ànima en l'altre món haja millor repòs!

En açò Hipòlit, no sabent res en los fets de Tirant, mas sentint la gran remor que dins lo palau era e lo gran avatut que per tota la ciutat anava, o veia que son mestre Tirant era dins lo palau, mostrant a tots los seus que a la cambra del Duc aquella nit dormia; lo Vescomte e Hipòlit, sabent les amors d'ell e de la Princesa, feren armar tota la gent. Dix lo senyor d'Agramunt:

—Jo no puc pensar que altra cosa sia sinó que Tirant haurà fet alguna travessura en la cambra de la Princesa, e està vengut a notícia de l'Emperador; i ell e tots nosaltres haurèm part de la boda, per què és de necessitat que presentem tots siam en punt e armats per ço que el pugam acòrrer si mester ho haurà, car totes les nits que ell ha dormit ací no s'hi ha seguit novitat neguna, e tan prest